Ч. 296 (13.495). Львів, четвер 9. листопада 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Роля Духовної Семинарії у Львові в житті народу.

Промова о. ректора д-ра Йосифа Сліпого на святочній академії в дні 5. ц. м.

Освіта й виховання молодих поколінь — це найбільша суспільна сила народу. Це найцінніший капітал — мовив один учений. І коли це зовсім справедливо сказано про виховання світської молоді, то ще з більшим правом можна те саме твердити про виховання духовенства, яке має бути найкращим вицвітом народу. Бо такий нарід, яке його духовенство. Кожна нація черпає з душ своїх священиків ідеї, почуття обовязку, роботящість, пошану для авторитету і почуття свого власного достоїнства. Духовенство є лучником народу з Богом. І тому вже від Тридентського Собору ми бачимо в Католицькій Церкві сильні змагання піднести освіту духовенства. Те саме слідне й у нас від заключення Унії. Замойський Синод поклав як найважніший обовязок епископам при помочі заснованих семинарій виховувати освічене духовенство. Одначе цьому не могли зарадити у XVIII. ст. ні Колегія Театинів, де виховувалося пятьох питомців з Львівської і Перемиської Епархії, ні основане Марією Тересою „Барбареум" у Відні, до якого приймали два десять питомців з Галичини. Не осягнули цього ні тимчасові епархіяльні семинарії в Галичині, Перемишлі, Львові, Камянці Подільськім і Барі. Загал духовенства вмів ледви читати церковні книги і знав основні правди віри. Щойно основання Генеральної Семинарії у Львові цісарем Йосифом II. змінило цілковито дотеперішній стан і вказало напрям на майбутнє. Католицька Церква створила на українських землях сильну твердиню і для українського народу стала Семинарія осередком відродження.

30. червня 1783 р. за епископства Петра Білянського появився цісарський декрет, яким основано Генеральну Семинарію для гр.-кат. кандидатів духовного стану з Галичини, Закарпаття, Хорватії і для румунів зі Семигороду.

Ціль Духовної Семинарії, як говориться в цісарськім письмі, була виховувати священиків передовсім для народу, які у глибині душі були би переконані про правди віри.

1. листопада 1783 р. відкрито Семинарію. Першим ректором був назначений **Антін Ангелович**, питомців було 80. Та вже в найближчім 1784 р. став ректором **о. Михайло Щавницький**, крилошанин Мукачівської Епархії, що взявся живо за зорганізування нової установи, так що три роки пізніше число питомців зросло на 400, найбільша кількість, яка за півтора сотні літ містилася в нашій Духовній Семинарії. Звичайно виховувалося в ній 250 кандидатів. Завдання ректорату було незвичайно тяжке і вимагало великої саможертви й самовідречення. Митрополити покликували на ці відповідальні становища зпоміж світського і чернечого духовенства розумних людей, які старалися якслід виповнити своє завдання. Крім згаданих подибуємо між ними такі світлі імена, як великий культурник **Іван Лавровський**, творець капітульної бібліотеки в Перемишлі, **Яхимович**, пізніший люблений всіми митрополит, мітрат **Александер Бачинський**, еп. **Боцян**, віцеректор **Ільницький**, духовник **Ізидор Дольницький** і ін. (тих, що живуть ще не згадуючи).

Ціла праця зосереджувалася коло розвинення побожности, поглиблювання студій і виробювання характеру. Устійнений денний порядок зберігся з незначними змінами аж по нинішній час. Уложені правила нормували життя і стояли все на висоті сучасної педагогії, хоч здійснити їх в житті, щоправда, доводилося нераз дуже тяжко. Византійський обряд у церковнославянській мові формував безпосередньо молоді душі питомців. Немаловажним чинником була книжечка Томи Кемпійського „Наслідування Христа", яку кілька разів переклали на нашу мову. Молитва, Служба Божа, розважання, конференції, сповідь і св. Причастіє заправляли молоді душі до аскетичного життя і підготовляли до тайни священства.

Духове життя стало щораз більше розвиватися від 14. січня 1808, коли губернія передала нагляд над Семинарією митрополитові **Ангеловичеві**, який усунув її зпід впливу „Йосифінського Освічення". Ще кращі умовини створив для духового життя в 1889 р. новий будинок, здвигнений цісарем Франц Йосифом І. заходами о. ректора Ал. Бачинського, що й стало переломом в історії Семинарії.

Успіхи душпастирської роботи: Брацтво введення в храм Преч. Діви Марії, акція тверезости, оригінальні і перекладені аскетичні твори, видавані „Життя Святих", переспіви псальмів, релігійна лірика і проповіди свідчать про рівень аскетичного життя вихованків, а про містичний настрій і глибоку віру говорять вимовно Русланові Псальми. Жажда досконалого духового життя завела чимало вихованків у монастирські мури, а цілковита посвята для Божої справи повела інших на місії, ген далеко за море.

Для присвоєння фільософічного й теольогічного знання і для поглиблення науки служило викладів, що все стояли на університетській висоті. Зпочатку вони відбувалися в авдиторіях Духовної Семинарії, а коли 21. жовтня 1784 р. основали у Львові цісарським декретом університет з чотирма виділами, перенесли теольогію на університет, що містився у скасованім Тринітарськім монастирі на місці, де нині стоїть Народній Дім. 1. вересня 1787 р. основали ще для тих кандидатів, що не вміли латини, виклади в народній мові. Саме в тім часі почався живий науковий рух між українцями. До 1795 р. на Богословськім Виділі не було крім українців ані одного професора німця або поляка, а одинокий вірменин, світський священик д-р **Іван Потоцький**, викладав пасторальну і катехитику по українськи. 1806 р. університет перенесли зі Львова до Кракова, а залишився лiцей з трьома виділами: теольогічним, правничим і фільософічним, з правом надавати докторат на богословськім і фільософічнім виділі. Пізніше, коли привернули університет у Львові, богословські студії все були звязані з університетом аж до 1920 р., коли створено свою власну святиню науки. Між професорами вславилися **Ангелович, Скородинський, Михайло й Іван Гарасевич, Іван Лаврівський, Яхимович, Ґеровський, Криницький, Сильвестер Сембратович** і інші. Завдяки вищій університетській освіті могло українське духовенство відразу впливати на нарід та підносити його з морального й культурного упадку.

До розбудження національної свідомости, приспаної тоді тяжким лихоліттям, причинилися згадані українські виклади на **Studium Ruthenum**. Професори почали розроблювати наукову літературу, виготовлювати підручники, катехизми, збирати матеріял до історії Унії та творити духовий і науковий осередок. Зі скасуванням **Studii Rutheni** 1. IX. 1809 р. притих національний рух на те, щоби ще повніше і глибше виявитися під проводом **Маркіяна Шашкевича**, що виданням „Русалки Дністровоі" 1837 р. почав нову епоху в українській літературі і загалом у галицькім громадськім житті. Народні пісні були джерелом поетичного натхнення Трійці і засобом розбудження народньої свідомости. Водночас Шашкевич підняв гасло голошення проповідей в українській мові і цим зробив і в церковнім житті світлий перелім. Він запалив у грудях усіх вогонь, якій могла згасити хіба гробова персть.

Зізд „Руских Учених" 1848 р. в Духовній Семинарії є в організуванні народнього життя сильним поступом вперед. Поверх 300 осіб зібралося в семинарських мурах, щоби заявити свою національну окремішність і самостійність. Тоді зясовано програму змагань українського народу. Від тоді також, не боячись переслідування, виступило наше духовенство до боротьби за честь і життя українського народу і жертвувало останній гріш, густо-часто і ціле майно (Залуцький, Городецький і ін.) на бурси й установи, щоби придбати якнайбільше освіти народові.

Цілий народовецький рух 1860-их років розвинувся завдяки Духовній Семинарії. В ній повстала перша народовецька громада у Львові, завдяки якій заснували часопис „Вечерниці", закупили багато книжок з України та підтримували звязки з придніпрянськими українцями, Кулішем і ін. Завдяки рухливости Данила Танячкевича і радам ради Юліяна Лавровського питомці стали в університетській акції дуже важним чинником. В Духовній Семинарії відбувалися тоді і пізніше поважні наради послів. Література, театр, університетська справа, кольпортажа українських книжок зосереджувалися в Духовній Семинарії. В тім часі працювали також студенти богословії над словником, що його видав Омелян Партицький.

Визначну ролю у піддержуванні національного і громадського життя та звязків зі славянським світом сповняла „Читальня", основана з 1849 р. з почину питомця Василя Ковальського при допомозі о. віцеркт. Ільницького, що представив справу тодішньому ректорові о. Бохенському та дістав на закупно книжок і часописів 50 гульденів. У 50-літній ювилей „Читальні" кликав Марко Мурава:

> Треба душу з народом ділити,
> Щоб нарід світлом нашим міг віджити.

Це стало справді повсякчас девізою її ідейних членів. Коли ще крім їх просвітянської роботи згадати працю гуртків господарства, пасічництва, садівництва, молочарства, кооперативи й ін., щоби відтак прийти з помічю темному народові, то заслуга читальників беззастережна.

В Духовній Семинарії наче в мініятурі віддзеркалювалося життя цілого народу.

Як увесь нарід переживав в останнім півтора століттї жахливі події, так не бракувало їх і в Духовній Семинарії. В 1829-30 упав великий сніг, що спричинив вогкість, яка викликала в Семинарії пропасницю та забрала багато жертв. Ще страшніші були роки 1831 і 1872, коли лютувала холера й косила молоде життя немилосерно та викликувала страшний переполох між живими. Польські революційні повстання і конспірації стягали часто ревізії в Семинарії, а харчеві підприємства, які винаймали від уряду кухню, нераз наслідком несовісного використовування викликували невдоволення та заколочували спокій, такий конечний до духової й умової праці. А недавно світова і визвольна війна переміняли будинок у румовище і знищили бібліотеку.

Та назагал плило тут веселе життя. Зпід високих дерев літали думки в далекі світи, а уява снувала золоті сни й пляни. Найкращі були це часи в житті кожного питомця, золота доба юних днів, дороге й миле минуле, що вже ніколи нікому з них не вернулося. Шуміли верхи дерев

семинарського города, як гуділо й бурилося політичне та громадське життя народу, — а в тиші й мовчанні по кімнатах розростапося коріння — майбутня підстава і провід нації. Серед них — з-поміж дитинних ігор і забав дозрівала мужність і відповідальність свого завдання, росли надії, кріпшала віра і квітла любов до Бога й ближніх. З тихих семинарських келій виходили святі, Богу віддані слуги, вірні сини Католицької Церкви, герої з посвятою в пошестях і війнах, сильні індивідуальности — життєвий первень народу, що зберіг його від зникдіння серед недолі і злидні, та обєднав в Америці, Югославії і Закарпатті та довів до світлого розквіту й державницького зриву.

Коли в 1838 р. святили у Львові закарпатського мукачівського епископа Василя Поповича, видав Антін Могильницький „Радісну пісню", в якій підкреслив національну єдність.

„На Дністрі і крутій Тисі руська мати
Твоїх дітей двоє як близнят,
Хоть їх розлучають високі Карпати,
Най любов і віра получать".

З тих старих мурів виходили знамениті проповідці, публіцисти, драматурги, повістярі, поети (Могильницький, Устіянович, Лежогубський і ін.), визначні діячі й патріоти, політики й економісти, вчені богослови, фільольоги, етнографи, історики (Гарасевич, Петрушевич, Огоновський, Качала й ін.), що ціле своє трудяще життя жертвували для високої ідеї, перші організатори і диригенти хорів (Григорій Шашкевич, Копко) і композитори (Михайло Вербицький, Анатоль Вахнянин, Матюк, Нижанковський і ін.). Словом: з тими святими мурами звязана історія нашої церкви й народу. Ніяка важніша подія не відбулася в останніх 150 роках, в якій Духовна Семинарія не брала би участи. Без прибільшення можна сказати, що не повстала у нас майже ніодна творча установа без почину або визначної піддержки вихованців Духовної Семинарії. Кожний знатніший гість, цісарі, кардинали, архиепископи, міністри політики і громадяни, свої й чужі, уважали за відповідне відвідати й оглянути цей віковий духовий осередок. Духовна Семинарія зі своїм хором тішилася в кожній радісній хвилині Церкви й народу, звеличувала її співом і словом, сумувала в годинах втрат та відводила архиереїв, духовників і світських на місце вічного спочинку. Звеличувала вона всі церковні празники, а Єрусалимськими Утренями стягала безліч народу і справляла йому духові бенкети.

І коли до того додати, що Духовна Семинарія видала зі своїх питомців і настоятелів від часу свого істнування кількох митрополитів, десятки епископів, сотні церковних достойників, тисячі і тисячі священиків, які збудували десятки тисяч Божих храмів, відправили міліони й міліони Служб Божих і стільки само уділили тайн та виголосили проповідей — то це буде підсумок, з яким приходить до Тебе, Український Народе, Твоя найстарша установа в 150-літнім ювилею. Нехай цей дорібок буде перед Богом завдатком Твого кращого завтра!

Більшовики проти української культури.

Українську науку, термінольогію і правопис признала комуністична партія за контрреволюційні.

Може ще дехто з так званих радянофілів і сумнівався щодо замірів московських більшовиків повести пляномірне нищення української культури. Але призначення комісарем освіти В. Затонського, запеклого ворога українського національного відродження й завзятого московського шовініста, цього червоного Щоголева, не викликало вже сумнівів у справжніх замірах червоної Москви знищити українську культуру. Розпочалася ця кампанія вже скілька місяців, з приходом Затонського, який почав свою „освітню діяльність" з того, що авторів невинних українських словничків, людей, правда, безпартійних, засадив у вязницю за „контрреволюційний переклад" московських термінів на українську мову. Тепер вже розпочалось фізичне винищування українців-комуністів, що працювали як культурно-освітні робітники. Що це не порожня агітаційна балаканина про нищення Москвою українців, то кожний може пересвідчитися зі слідуючої постанови Ц. К. ком. партії України, надрукованої в часописі „За ком.Просв." з дня 16. жовтня ц. р.:

„Ц. К. констатує, що **Український науково-дослідчий інститут педагогіки**, що мав був відігравати важну ролю в будівництві політехнічної школи, у розробльованні теоретичних проблем педагогії й педагогії в підготовці кваліфікованих наукових радянських педагогічних кадрів, **в останні два роки був засмічений контрреволюційними, буржуазно-націоналістичними, петлюрівськими елементами** (Бадан, Вітек, Приступа, Канюк), що керували головними (основними) його відділами й секціями. Цілком в їх руках був кабінет вивчення закордонної освіти, що особливо вони використали **для своєї контрреволюційної мети.**

„Продукція Українського науково-дослідчого інституту педагогіки була великою кількісно, але малопридатною якісно, **була носієм і пропагатором право-опортуністичних** („Харківська педагогічна школа") й **лівацьких теорій** (відмирання школи) **й буржуазно-націоналістичних ідей** в питаннях школи й педагогіки та по суті робила спротив здійсненню постанов ЦК В. К. П. про школу.

„Український науково-дослідчий інститут педагогіки уявляв у значній мірі легальну базу для контрреволюційної діяльности буржуазно-націоналістичних елементів, що „обґрунтовували" й роздмухували політичні помилки старого керовництва Н. К. О. в питаннях системи й методів освіти, мови, примусової українізації національних меншин.

„ЦК зазначує, що **всеукраїнське товариство „Педагогмарксист"**, тісно звязане з Українським науково-дослідчим інститутом педагогіки й персональним складом керовників (Соколянський, Григоріїв, Пасіка) й характером праці, вело за **суспільною лінією працю в томуж напрямі, що й інститут.** Товариство не то що не викрило буржуазної націоналістичної теорії в язикознавстві (термінольогія, правопис), **теорії примусової українізації дітей нац. меншин**, „виховання національної свідомости", а навпаки, постачало „науковий" матеріял старому керовництву нар. комосвіти для всіх цих буржуазно-націоналістичних ухилів і для шкідливих теорій в питаннях школи й педагогіки.

„Поряд з Українським наук.-дослід. інстит. педагоґ., **т-во було базою для діяльности буржуазно-націоналістичних елементів**, а керовники його в окремих випадках навіть одверто **лучилися з ворожими елементами**, всебічно піддержуючи їх. Решта членів президії товариства виявляли просто згоду (примиренчество) з класовим ворогом й ворожими теоріями". Всі згадані в постанові особи та ще й багато інших працівників на культ.-осв. ниві підлягатимуть ріжним карам включно до виключення з партії та звільнення зі служби.

Коли людину в Совдепії виключають з партії чи звільняють зі служби, то це не є така дурниця, як ми собі гадаємо тут на „буржуазнім" Заході. Це значить в теперішні часи повільна голодна смерть. Всі запаси поживи находяться в руках держави й звільнення з державної служби — означає втрату прав на поживу. Тих кілька ще не розстріляних й не висланих українських комуністів, що для них була дорогою українська

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З 9. ЛИСТОПАДА 1933.

О. ҐЕНРІ.

Коротка знайомість.

Там, де зливаються дві течії людського моря, на розі вулиці стояв, наче підводна скеля, мужчина, що саме приїхав з Номе, одного із найбільше північних міст Аляски. Північне сонце і вітри обсмалили його лице колірами осінньої пристані. В його очах блимали ще іскри блакитних ледовиків.

Був він прудкий як лис, жилавий як котлета з рева, широкий як північна зоря. Стояв непорушно, оглушений Ніяґарою звуків, що йшли від трамваїв, автомобілів, вантажних возів і шоферських проклонів. Громадянин з Номе мимохіть вітхнув глибоко на думку, що треба буде небавком покинути це місто головокружних звуків і забав, щоб вернутись назад до Чількот. Він провів у Ню Йорку вже кільканадцять днів після того, як виміняв золотоносний пісок, добутий важкою працею на кількасот тисяч долярів і весь був сповнений незаспокоєних бажань.

Серед юрби людей, що квапились, балакали, кричали і розбігались на всі боки, плила за течією молода дівчина, послужниця фірми „Сібер Масон", у напрямку 6-ої вулиці. Мужчина з півночі запримітив її і відразу сказав собі, що коли брати його погляд на красу, то вона незвичайно гарна. Після цього ствердив, що дівчина пересмикується з такою самою крилатою легкістю, як саночки по гладкому снігу, що їх тягнуть собаки. Третє його враження завершилось глибоким пересвідченням, що він був би безмежно щасливий, якби ця прегарна дівчина могла стати „його", так зовсім „його". Люди з Номе всі такі: перед їхніми бажаннями йдуть їхні непохитні постанови. Зрештою наш герой мав увечері вертатись на Північ і тому мусів рішатись якнайшвидше.

Тисячі дівчат, що працювали у великих крамницях „Сібер Масон" заливали хідники; це була смертельна небезпека для кожного мужчини, що мусів три роки задовольнятись товариством індіянок і чувашок. Мужчина з Номе вірний тій, що несподівано розбудила з недослідженої глибини його серця його мрію, пірнув у людський крутіж, щоб здоганяти гарну невідому.

Дівчина прямувала 23-ою вулицею, не озираючись довкола, байдужа для прохожих, наче бронзова Діяна посередині „Центрального Саду". Вона мала вибагливу зачіску, її сукня виявляла бездоганний смак скромної людини і громадянин з Номе мав підставу цікавитись нею щораз більше.

Місс Клярібель Кольбі належала до рідні скромних рибалок, що мешкали на острові Джерсі. Вона перейшла прожогом надбережну, потім кілька ступнів і незвичайним підскоком, що відкрив пруживість її тіла, опинилась на маленькім пароплаві, що саме готовився до відїзду. Незнайомий з Номе перестрибнув трьома кроками тих кілька метрів, що ділило його від дівчини і опинився біля неї.

Місс Кольбі найшла для себе самотний куток, біля самої кабіни.

Не було холоду і вона хотіла втекти від поглядів цікавих пасажирів і дурних балачок. Крім цього була незвичайно втомлена і така сонна, що ледви стояла на ногах. Останню ніч провела на „Балі Моряків" влаштованім „Рибальчим Клюбом" і спала всього три години. Після такої ночі цілоденна праця була виїмково важка і неприємна. Клієнти були ще прикріші, як звичайно. Її наставник казав їй лазити весь час по драбині і навіть не звернув уваги на її викривлені від танцю обцаси. Її найближча приятелька Мамі Фретіл поводилась з нею нині з визивним холодом і вийшла з крамниці з іншою товаришкою.

Клярібель попала у той настрій загальної байдужости і якоїсь непевности, що так часто находить на жінки, які мусять самі заробляти на себе, настрій виїмково приятливий для мужчин, що хотять до них залицятись. У такі хвилини жінок томить їхня самостійність, що не дає їм нічого і вони радо заміняли би її на маленьке місце в серці сильного мужчини, що вмів би перервати прикру одноманітність їхнього істнування. Тоді вони мріють про вигоду, про сильне рамя і головно про відпочинок. Клярібель мала у цій хвилині тільки єдине бажання: — трошечки виспатись.

Нараз побачила вона поруч себе кремезного загорілого мужчину, в убранні з найкращої матерії, хоч і без елеґанції, з капелюхом у руці.

— Пані, — почав розмову незнайомий громадянин, у тоні повнім пошани — вибачте мені що звертаюсь до вас, але я... я.. побачив на вулиці і... і...

— Будь ласка, залишіть мене — відповіла дівчина з якнайбільшим холодом — Чи нема способу від вас відчепитись?

— Я не належу, пані, до того типу людей про яких ви думаєте — відповів він знову з такою самою пошаною. — Даю вам слово чести, що ви помиляєтесь щодо моєї особи. Як я вже вам казав, я доглянув вас на вулиці і моє бажання познайомитись з вами було таке сильне, що я зважився піти за вами.

— Алеж дайте мені спокій! — боронилася дівчина.

— А ви дозвольте мені скінчити! Я сказав собі, що коли не піду за вами і не заговорю до вас, тоді страчу вас у цьому величезному та проклятому місті. І таким робом я находжусь при вас.

(Докінчення буде.)

культура та котрі провадили українську культурну працю, присуджені цією постановою на безділяльність та на голодну екзистенцію.

Читача з нормально розвинутим льогічним апаратом вразить не одне місце в постанові. Але ще колись московський письменник А. Чехов іронізував, що є люди, для яких „дважди два печная труба“ (два рази два комин у печі). Цяж іронічна фраза стала справді тепер у совдепії за марксо-сталіновським „науковим“ методом цілком льогічною. Хибаж не два рази два комин у печі така фраза з постанови, що продукція інституту „була носієм і пропагатором правоопортуністичних та лівих теорій та буржуазно-націоналістичних ідей“. Закидують і суґерують московські шовіністичні вовки всі смертні гріхи за вльогічною чергою, які тільки вважає совітський талмуд за провину, нещасним українським комуністичним ягнятам. А справжня провина криється лише в їх ягнячій природі. Їх природа вже присудила бути пожертими. Ось і все. Вся ж фразеольогія довгої та туманної постанови крім якоїсь фрази, що вони — „постачали „научний“ матеріял старому керовництву нар. ком. освіти“ — є лише вовчою балаканиною. Доля їх вже була раніше вирішена Москвою — вони мусять опинитися там, де їх був. шеф М. Скрипник, старий керовник нар. коміс. освіти.

М. О

Молотов проти Японії.

МОСКВА, 7. 11. ПАТ. З приводу 16 роковин жовтневої революції відбулася у Великому театрі в Москві академія в приявї представників найвищої партійної і державної влади СРСР зі Сталіном і Молотовом. Голова народніх комісарів Молотов виголосив промову, в якій між іншим заатакував гостро японські військові кола, що не скривають агресивних тенденцій супроти радянського побережа. Молотов закинув японцям, що хотять викликати війну без виповідження. Політичну ситуацію від західної сторони Молотов назвав значно поліпшеною. В ділянці внутрішніх справ ствердив опанування ситуації на селі та поправу ситуації в промислі.

Частина промови присвячена ситуації на Далекому Сході викликала в московських політичних колах велике враження. На їхню думку ці слова стоять у безпосередній звязку з демонстрацією японських літаків на радянській території.

Ще дві теки обняв Мусоліні.

РИМ, 6. 11. ПАТ. В оголошенім сьогодні декреті король затвердив зголошені димісії міністра маринарки Сіріяні, міністра аеронавтики ґен. Бальбо і одержавних підсекретарів маринарки Россе та аеронавтики Рікарді. Опорожнені теки міністерства маринарки й аеронавтики обняв премієр Мусоліні. Ґенерала Бальбо іменовано ґубернатором Лібії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійська преса підкреслює факт уступлення ґен. Бальбо та висловлює думку, що Мусоліні нарочно позбувається ґен. Бальбо, висилаючи його на 5 літ до Лібії, бо хоче позбутися поважного конкурента. Часописи зазначують, що подібно поступає Мусоліні з мін. Ґранді, який є італ. амбасадором у Льондоні. Ґранді тепер, не без намови Мусолінія, виїхав до Індій на 3 місяці, нібито щоби запізнатися з тою країною. Вернеться Ґранді до Льондону з кінцем лютого 1934 р. Ґранді, подібно як Бальбо, є противником союзу Італії з Німеччиною, а заявляється за союзом із Францією при співучасти Англії. В часі, коли Ґерінґ буває частим гостем у Римі, а Італія хоче виступити в ролі речника нових розброєних і мирових предложень, Мусоліні усуває Ґрандія з Льондону, а ґен. Бальбо з Риму, задержуючи та зосереджуючи їх ресорти у своїх руках.

Ґерінґ у Мусолінія

ПАРИЖ, 7. 11. ПАТ. Повідомляють з Риму, що Мусоліні приняв Ґерінґа, з яким відбув довшу конференцію. Комунікату про конференцію не видано.

Вибори в Болгарії.

СОФІЯ, 7. 11. ПАТ. Минулої неділі відбулися зовсім спокійно вибори до міських рад у 300 місцевостях і 20 містах. Вибори принесли перемогу партіям, що входять у склад урядового бльоку. Число вибраних комуністів значно змаліло.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ-ФУНДАТОРИ Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ!

Франк і долярові флюктуації.

На валютовому фронті.

Поправді заголовок до цих міркувань повинен звучати: Золотий бльок і долярові флюктуації. Бо франк — могутній сьогодні франк — репрезентує грошеву систему цілої групи держав, що залишились вірні зол. базі і від невдачної льондонської конференції обєднались для оборони „валютової твердости“.

„Золотий бльок“, до якого теж Польща належить, витримав уже з успіхом перші наступи ворожої групи, точніше двох англо-саксонських сестер, що рівночасно також взаємно ворогували. І саме цій обставині — суперництву доляра і фунта — завдячити треба, що Швайцарія і (головно) Голяндія втримались при золотому стандарті, хоч їхня капітуляція ось-ось здавалась доконаним фактом.

Однак усе з більшою силою дійсність починає хилитись у сторону тих теоретиків, що вже від місяців проповідують неможливість істнування поруч себе двох грошевих систем: золотої і відірваної від золотого фундаменту (реґульованої чи маніпульованої). Тереном валютової війни стала тепер Франція і цій війні приглядається світ із задержаним віддихом. Бо захитання вартости франка — це теж захитання решти „золотих“ валют (разом з поль. золотим), це остаточний сумерк паритету в його теперішній редакції.

Знамениті теоретики Кассель, Кінс, Фішер впровадили в систему фінансових практик епохальне поняття „еластичної вартости гроша“. Шведський проф. Кассель подорожує саме тепер по Европі і поширює свої думки, видруковані в багатьох працях, живим словом. Його остання книжка („Кріза у грошевій системі світа“) звернула загальну увагу. Він кличе у ній усі краї до інфляції гроша і до резиґнації з золота, як покриття банкнотів. Це — на його думку — найважніщий вихід із крізи.

Гіпотез Касселя й інших йому співзвучних теоретиків життя ще не випрaвдало. Щойно йдуть експерименти, осторонь яких стоїть „золотий бльок“. Але чолова держава у цьому бльоці, Франція, — як виявляється усе виразніше — не зважаючи на її багатство, має неабиякі фінансові трудності. Так як у початках крізи здавалось, що вона залишиться оазою конюнктури серед пустині господарської депресії, а проте згодом показалось це оманою, так і тепер серед валютового хаосу світа становище Франції стає щораз трудніше.

Внутрішню загрозу франка задемонструвала недавня кабінетна кріза. Анти-дефляційний наступ соціялістичного лідера Блюма був наступом широкої французької опінії і він звалив премієра Далядіє. Та разом із тим відкиданням дефляційної петлі широкі кола французів є проти інфляції. Вони її бояться і... очікують, як того, що звитися мусить. Памятаючи досвіди інфляції, тієї жорстокої данини, вони її кленуть і рівночасно... купують доляри чи фунти. Мовляв — краще стратити ще кілька пунктів на них, ніж 30 проц. або й більше на депреціяції франка (така паніка недавно і в Голяндії була).

Щоправда упадок Далядіє привів до влади людей тогож покрою. Сьогоднішні французькі керманичі теж голосно заявляють, що не підуть на інфляцію. (До речі, справжньої інфляції нема ні в Англії ні в Америці, а є тільки відірвання гроша від золотої підстави і обниження його вартости). Та якби не було — шум, що йде довкола майбутньої долі франка, велить усім дивитись на нього, як на людину, що ніби здорова, але в мент може звалитись на ліжко з обявами важкої недуги. Такий уже панічний настрій цілого окруження.

Для ілюстрації цих настроїв:

Крізу кабінету Далядіє випередила звишка курсу доляра. Як виказалось пізніше, причиною цього були слухи про стабілізацію амер. валюти. Тимчасом загальна думка була, що франк паде.

Очевидно міжнародня спекуляція проти франка дала вже про себе чути. Навіть в Австрії появився натиск на курс франка, за що підозрівали там... гітлерівців. Париж мусів недавно післати до Льондону за 210 міл. фр. золота для інтервенції.

Та швидко появилась друга паніка. Рузвельт заповів 22. м. м. у радіо закупно золота в Европі, бо ніяк без міцного натиску не може вдержати доляра на низькому рівені. Як тільки залишить його вільній грі подачі і попиту, вартість доляра йде вгору. Ось і новий спосіб його депреціяції: закуп золота на европейських ринках. Закупи справді йдуть, при чому Вашінґтон усе щедріший в ціні за унцію золота. І ось у Франції панічний настрій росте з цього приводу, так, що міністерство фінансів і Фр. Нац. Банк мусять успокоювати цифрами розгорячені уми. Мовляв — американські закупи золота нічим не грозять стабілізації франка, хочби вони досягнули і 10 міліярдів фр...

Однак вулиця говорить своє. Вона заповняє, що швидко оголосить Франція „ембарґо“ на золото, а там — хто знає, чи не появляться вслід того ще радикальніші валютові розпорядки. Далекосяглість їхня і для інших учасників „золотого бльоку“, отже і для Польщі, була б тоді очевидна. Тому ця справа нам близька.

В. Несторович.

Німеччина і Союз Народів.

БЕРЛІН, 7. 11. ПАТ. Міністер закорд. справ Нойрат виголосив учора в німецькому клюбі віїчет про відношення Німеччини до Союзу Народів. Останнє рішення німецького уряду означує оборот в німецькій закордонній політиці. Союз Народів переживає крізу, якої джерелом не є виступлення Німеччини, але навпаки розвиток відносин у Союзі, які викликали цю крізу, приневолив Німеччину до виступлення. Якщо Німеччина рішилася виступити з Ліґи, зробила це в надії, що своєю співпрацею спричинить зворот до кращого. Одначе ця надія не оправдалася. Дальше промовець торкнувся справи охорони національних меншин. На його думку Союзові не вдалося загарантувати елементарні права до розвитку власної культури. Своїм виступленням німецький уряд хоче дати товчок до нової мирової політики і має надію, що тим способом прислужиться не тільки самому Союзові, але правдивій ідеї обєднання народів і відкликується від теперішнього союзу до кращого. Досвід учить, що треба стосувати інші методи. Аж коли головні держави станують біля себе як рівні, можна буде говорити про відновлення світової організації народів. Такий є зміст маніфесту, за яким німецький нарід найближчої неділі віддасть свої голоси.

Румунський режім на Буковині.

З усього поведення букарештенської влади пише чернівецький „Час“ — та з їдких статтей букарештенської преси виходить без сумніву, що Еміпеску „Дулче Буковіна — весела граїна“ перемінюється поволі на безпарну кольонію, а може навіть на суму руїн. З Буковини виходить маса гроша й протектів, а не приходить нічого. Край бідніє на очах, упадає культурно. А до того всього діти Буковини не то наші, але навіть і самі буковинці-румуни йдуть під ноги реґатників, що їх іменується на всяку зверхню й загалом більшевартну посаду. Найліпший доказ на те, що цього року іменувано в Румунії близько 30 нових суддів, а з того ані одного, не кажемо вже українця, але навіть ані одного румуна з Буковини.

Страх перед німецьким зброєнням.

ПАРИЖ, 7. 11. ПАТ. „Іті Паріаіен" повідомляє з Люксембурга, що в останньому часі Німеччина виявила величезне запотребування на целюльозу. Агенти, які скуповують целюльозу, пояснюють цей попит оживленням видавничого руху в Німеччині. Тимчасом міродатні джерела пояснюють, що запотребування целюльози для фабрикації паперу не видержує критики. Потрібна вона до фабрикації вибухових матеріялів, для якої необхідна нітрогліцерина. Одночасно зріс імпорт заліза, міди і ніклю, яких Німеччина потребує до фабрикації воєнних матеріялів.

10-ліття гітлерівського повстання.

БЕРЛІН, 7. 11. ПАТ. У звязку з приготованим у Мінхені святом 10-ліття першого націоналсоціялістичного повстання відбувся зїзд давних боєвих формацій. Всі учасники прибули в гітлерівських одностроях. Промову виголосив бувший поручник, тепер президент бреславської поліції. Гайнес, підкресливши, що Гітлєр є тим, який дав вислів тузі, що живе в серцях старих боєвиків. Сьогодні, після 10 років ми прибули до Мінхену, щоби віддати в руки Гітлера давні прапори.

Польсько-радянські тости.

МОСКВА, 7. 11. ПАТ. На бенкеті в честь делегації польської авіяції шеф військової авіяції ген. Алксініс виголосив на руки полк. Райського тост, в якому заявив: „Маю надію, що ваша візита позволить познакомитися з нашими здобутками, особливо в ділянці летунської конструкції та причиниться до зміцнення польсько-радянської приязни задля забезпечення миру". Опісля ген. Алксініс висловив тост у честь розвитку польської авіяції.

У відповіді полк. Райський іменем польської авіяції й армії дякував за прийняття і висловив надію, що його приїзд до Радянщини причиниться до зближення не тільки обох авіяцій, але й армій та народів. Опісля полк. Райський висловив тост на розвиток радянського летунства.

День жалоби і протесту.

БУЧАЧЧИНА

На заклик Громадського Комітету Ратунку України у Львові заявився в Бучачі Повітовий Комітет Ратунку України, зложений з представників усіх українських повітових і льокальних товариств та організацій. Повітовий Комітет обіжниками й анкетою підготовив справу національної жалоби і протесту в повіті, а також подбав про те, щоби в кожному селі завязалися місцеві комітети, яким розіслано взірець резолюцій, як їх мали ухвалити громадяни на зборах у дні 29. жовтня ц. р. Коли внаслідок відомих подій у Львові прийшла заборона публичних віч і зборів, Повітовий Комітет вислав до всіх місцевих комітетів обіжник із закликом, щоби скликували на той день збори на основі арт. 18 а) закону про збори. В усіх майже селах бучацького повіту відбулися в тому дні такі збори, на яких відповідні реферати про положення на Вел. Україні виголосили або місцеві референти, або референти з Бучача, яких в тому дні розїхалося в повіт біля 20. Повітовий Комітет крім обіжників видрукував клепсидри з повідомленням про панахиду в дні 29. Х. Клепсидри розліплено в місті і розіслано до всіх комітетів по селах. Годиться замітити, що вже самі такі клепсидри робили сильне враження на людей. В самому Бучачі відбулася в тому дні панахида в церкві оо. Василіян в год. 12. впол., а в год. 3 попол. відбулися в салі Т-ва „Міщанське Брацтво" збори на підст. арт. 18 а), на яких було поверх 200 людей. По вислуханні двох рефератів про положення на Вел. Україні, присутні ухвалили відповідні резолюції. Крім Повітового Комітету Ратунку України в Бучачі на терені бучацького повіту оснувався Комітет Ратунку України на судовий округ Монастириська, з яким Повітовий Комітет тісно співпрацював. Жертви, зібрані в церквах у тому дні на організацію акції допомоги голодним України, принесли поважну квоту.

РОГАТИНЩИНА.

День 29. Х. громада *Пуків* відсвяткувала гідно. В церкві була торжественна Служба Божа, на котрій о. парох Соловій відчитав пастирський лист, а потім ще й із „Мети" проповідь о. д-ра Г. Костельника, котра зробила на присутніх велике враження. З церкви всі члени товариств пішли до читальні, де вислухали основного і вичерпуючого реферату о. Соловія про останні події на В. Україні та ухвалили відповідні протестні резолюції.

У всіх селах повіту відбулися того дня торжественні богослуження та святочні сходини членів товариств, де по вислуханні реферату про положення на В. Україні ухвалено протестні резолюції.

ГРИБІВЩИНА.

Вправді у грибівськім гр.-кат. деканаті, до котрого належать 22 лемківські громади (пов. Новий Санч) нема окремого Громадського Комітету Ратунку України, одначе і тутешні громади відсвяткували 29. жовтня ц. р. день жалоби. По всіх гр.-кат. церквах відправлено богослуження, на котрих був відчитаний Пастирський Лист гр.-кат. владик з відповідним поясненням. В цей спосіб і тутешня громада прилучилася до загальної народньої жалоби і протесту проти того, що діється на Вел. Україні.

РІВЕНЩИНА.

Сповнюючи бажання Центрального Комітету Ратунку України, повітовий Комітет Ратунку України в Рівному подбав, що в дні 29. Х. рівенські громадяни мали змогу взяти участь у панахиді в місцевому православному соборі, а відтак у довірочній нараді в льокалі Повітової Народньої Канцелярії УНДО. Хід жалоби був такий: по великій Службі Божій виголосив гарну проповідь свящ. Сайкевич та запросив приявних до участи в панахиді, яку зараз по проповіді відправили 4 священики. По панахиді члени УНДО і гості зібралися в льокалі Повітової Канцелярії. Тут голова Повітового Комітету ПВК гром. Ярмолюк отворив нараду святочною промовою, підчас котрої приявні через повстання з місць пошанували память жертв. Відтак посол Д. Великанович виголосив довший реферат а по нім промовляв гром. Боровець що м. ін. закликував приявних до боротьби з москвофільством. По ухваленні протестних резолюцій предсідник зборів замкнув наради. При цьому не можна поминути мовчанкою факту, що оповістки із закликом до участи в панахиді і нарадах, розліплені по місті, поздирали поліційні агенти.

В селі Шпанів коло Рівного заборонили відправляти в церкві панахиду за жертви на Україні і підчас Служби Божої весь час стояв під церквою поліціянт.

ЖЕНЕВА.

Зібрання української кольонії в Женеві відбулося 29. м. м. в домі п-ва Бачинських. Явилося 15 осіб. Після вступного слова голови Українського Клюбу в Женеві п. Е. Бачинського присутні обговорювали сучасний стан на Вел. Україні та радили над засобами порятунку для Рідного Краю. Збори закінчилися ухваленням резолюції діловего характеру, яку, як і інші заходи, передано до виконання Раді Українського Клюбу як інституції легальній і загально відомій у Женеві. Раду Українського Клюбу тепер творять: Евген Бачинський — голова, Макар Кушнір — заст. голови, Микола Лівицький — секр., Микола Троцький — скарбник, Петро Ковалів — бібліотекар. Рада рішила уладити в найкоротшому часі лотерію і чайний вечір, „інформаційну пресу", видати добродійну марку, висилати харчові посилки на Вел. Україну і т. д., а передуси нав'язати контакт з іншими анальогічними установами і міжнародніми звязками.

—o—

Уніфікація Німеччини.

Кореспондент „Ле Журналь" повідомляє з добре поінформованого джерела, що третя республика Гітлера буде остаточно угрунтована 20. м. м. До того часу буде переведена уніфікація Німеччини знесенням союзних держав, краєвих соймів і урядів, після чого прийде реконструкція теперішнього центрального уряду. Склад нового кабінету має бути такий: канцлер Гітлер, віцеканцлер Гес, закордонні справи Папен, фінанси Попіц, національна оборона ґен. Еп, шеф штабу ґен. Бльомберґ, райхсвера ґен. Райхенау, летунство, поліція і провід у райхстагу Ґерінґ, культура Ґебельс, справедливість Франк, торговля Рубенах, внутр. справи Фрік, нар. господарство Шмідт, харчування Даре, голова державного трибуналу в Ляйпціґу Ґіртлєр.

Тим способом, пише часопис, разом з уніфікацією прийде обєднання райхсвери з державою, персоніфікованою Гітлером.

—o—

Неспокій в Ірляндії.

В Бельфасті прийшло минулої неділі до вуличних заворушень між членами ірляндської республиканської армії та поліцією. Поліція хотіла розвязати протестаційне віче республиканців, які обкидали її камінням та кричали „Хай живе де Валера! Хай живе ірляндська республика!" Тоді поліця рушила з ґумовими палками, наслідком чого прийшло до бійки з обосторонніми втратами. Влада вислала панцирні самоходи, які щойно після трьох годин завели спокій.

—o—

У ЧЕСТЬ НІМЕЦЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ.

ПАРИЖ, 7. XI. ПАТ. Міністр промислу та торговлі Ейнак видав прийняття в честь німецької делеґації, яка приїхала до Парижа задля переговорів у справі французько-німецького торговельного трактату.

—o—

НОВА ПАРТІЯ У ФРАНЦІЇ.

Виключили з партії.

ПАРИЖ, 6. XI. ПАТ. Після оживленої дискусії нар. рада соціялістичної партії постановила виключити з партії послів Реноделя, Марке та, Кереля, Монтаньона, Деата, Дешізо та Лефонта. Інші соціялістичні посли, які в голосуванні над заявою довіря для уряду Даладьє голосували за урядом, дістали покищо лише пересторогу. Несоціялістичні посли, які одержали пересторогу, як і численні приятелі виключених послів, постановили створити нову партію, якої перший конгрес відбудеться 3. грудня ц. р. На зборах, на яких обговорювали цю справу, кричали: „Хай живе Жорес! Хай живе французький соціялізм!"

Свята 1. листопада.

РОГАТИНЩИНА.

15-і роковини великих Листопадових Днів відсвяткував Рогатин торжественною Службою Божою та панахидою за полеглих, яку відправив місцевий парох. Богослуження закінчилось гимном-молитвою „Боже Великий". Також величаво відсвятковано Листопадові Дні в Пукові, де до відправи Служби Божої та панахиди станули двох священиків. Богослуження закінчилось гимном „Боже Великий". Збірку в церкві передано на фонд українських інвалідів. Також по інших селах повіту відсвятковано 15-і роковини нашого зриву торжественною Службою Божою та відправлено панахиди. Всюди перепроваджено збірки на українських інвалідів.

ЯБЛОНІВ.

Першолистопадові роковини святкувало населення в парохіяльній церкві у Стопчатові, куди належать Яблонів і Ковалівка. Свято пройшло величаво. Парох о. Бахталовський відправив Службу Божу й панахиду біля прибраної вінцями і цвітами могили з березовим хрестом і кущем калини в головах. Співав дуже гарно стопчатівський хор під дир. Петра Чукура. Проповідь о. Бахталовського зробила на вірних, що битком заповнили церкву, помітне враження. В часі богослуження була збірка на українських інвалідів.

Ревізії й арештування.

РОГАТИНЩИНА.

Перед … листопадом в цілім рогатинськім повіті переведено масові ревізії та арештування. І так у Рогатині арештували студ. М. Шмигля, І. Ощипка, В. Івалкого, з Вербиловець двох братів Щербанюків, з Підгородя М. Лісового, з Пукова Я. Васькова, І. Лущина, з Діброви кількох сільських хлопців. Всіх їх тримали в слідчім арешті в Рогатині і по тижневі, себто 4 листопада, звільнили всіх. На Підвиню арештували сільського хлопця, в котрого знайшли летючку ОУН (це перше злітичне арештування в цьому глухому селі) і відставили його до арешту в Бережанах. Але що там арешти переповнені, то відіслали його назад до вязниці в Рогатині. — Багатьох арештованих по придержали на топерувку в дні 1. листопада за день-два звільнили, нікіль не подаючи причини приарештування.

ЗБОРІВЩИНА.

В ночі з 27. на 28. жовтня ц. р. по переведенні ревізії поліція приарештувала інж. Ф. Голода, агронома філії „Сільського Господаря“ та І. Новаківського зі Зборова, М. Доберчака з Олієва, В. Крохмалюка з Підгайчик, Я. Левицького й Чорного з Озірної, М. Григоровича з Поморян, Полевого з Ярчовець і С. Купчика зі Залозець. Всі арештовані, крім С. Купчика, перебувають в арештах у Зборові. Причина тих арештувань невідома.

ТУРКА.

Дня 2. ц. м. перевела поліція в Турці н. Стр. ревізії, і потім арештувала гімн. учнів М. Рожчатівського, М. Зеленана і Семена Іжика.

—o—

Чи Скрипника вбили чекісти?!

СЕНЗАЦІЙНА ВЕРСІЯ ПРО СМЕРТЬ СКРИПНИКА.

Аг. ВУ подає:

„У ч. 3 офіціяльного органу „Головного штабу російських фашистів“ „Фашист“, що виходить в Америці, поміщено сензаційну статтю п. н. „НЕВДАЛИЙ ЗАМАХ НА СТАЛІНА. — ВБИВСТВО СКРИПНИКА ЧЕКІСТАМИ“. Читаємо там таке:

„7-го липня ц. р. член ЦК ВКП, заст. українського совнаркому Микола Скрипник приїхав з Харкова до Москви, щоби вбити Сталіна. Коли прийшов з тою метою до Кремля на авдієнцію до Сталіна, довідався, що мусить раньше піддатися добровільній особистій ревізії і віддати зброю, яку при собі має. У відповіді на це Скрипник вийняв раптом з кишені револьвер і заявивши, що не дозволить цього зробити з собою, пішов мерщій до кабінету Сталіна, щоби його вбити. На порозі кабінету вбили його чекісти стрілом з револьверу, який поцілив його в зад голови.“

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 567 1—3

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, I. пов. Приймає замовлення на 40 проц. дешевше на мужеські вбрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 463 11-20

— **Футра мужеські й жіночі** виконує по найновішим фасонам дешево й солідно **Евген Говикович, Львів, ул. Домініканська ч. 4.** 324 27-30

— **Загрожений наш бастіон.** Жахлива ситуація, яка витворилася на Лемківщині, грозить повною загладою цьому нашому найбільше на захід висуненому бастіонові. Усе українське громадянство мусить освідомити собі вагу положення, а до того поможе йому брошура „Лемківська Проблема“, написана родовитим лемком. Ціна 30 сот., порто 5 сот. Замовляти: „Дружина“ — Lwów, skrytka poczt. 323. (Конто ПКО 410.928). 555 3—7

— **Панахида на могилі Маркіяна Шашкевича,** що мала відбутися заходом читальні богословів у вівторок 7. ц. м., буде відправлена в четвер 9. ц. м. в год. 2.30 пополудні.

— **Ателіє мистецької реклями.** При Українськім Т-ві Прихильників Мистецтва уладжують молоді мистці „ателіє мистецької реклями“. Наші фірми і установи матимуть тепер де звертатись за всякими реклямовими і пропагандивними речами, тим більше, що там гуртуються не лиш графіки та малярі, але й фотографи, електротехніки й архітекти Ателіє в міру зросту потреб і зрозуміння для мистецької пропаганди поширюватиме круг своїх співробітників, щоби дати працю молодим, здібним та винахідчивим людям.

— **Нові концерти.** Концертове Бюро Тірка повідомляє про новий концерт відомої пісеньварки Ганки Ордонівної, який відбудеться у салі кіна „Апольо“ 9. ц. м. Другий концерт співака віденської опери Йосифа Мановарди, що має прегарний бас, відбудеться 13. ц. м.; у програмі оперові арії та пісні найвизначніших композиторів.

— **Спортово-лікарська порадня Українського Гігієнічного Т-ва у Львові,** відчинена від 2. листопада до 15. грудня ц. р. в домівці при вул. Кодоровського ч. 15, приймає до лікарських оглядин спротовців мужчин в понеділок і четвер від год. 7—8. вечором, жінки у вівторок також від год. 7—8. вечором.

— **Стан води на Сяні** в вівторок рано зменшився був, та наслідком дощу збільшився знову і пополудні виносив уже 3.80 м. понад нормальний рівень. Вода з гір припливає, тому рівень води ще збільшиться. Грище „Чуваю“ під водою. Передмістя Вовче загрожене.

— **Демагогія чи щось інше?** „Новий Час“ у числі з 6. ц. м. накинувся знову брутально (котрий вже раз?) на Спорт. Т-во „Україна“ за те, що перша дружина Т-ва розіграла 1. ц. м. змагання з „Гасмонеєю“ нібито в часі богослужения. Тимчасом усі знають, що 1. листопад не є у нас святом жалоби, але святом радости і ніякої заборони грати в тому дні ніхто ніколи не видав. А щодо того, нібито „Україна“ грала в часі архиєрейського богослуження, то треба пригадати, що в дні 1. листопада були у Львові богослужения у всіх церквах від год. 8—10. рано і тільки в одному св. Юрі Св. Божа почалася в год. 10. Колиж змагуни „України“ почали грати в год. 12. вполудне на Цитаделі, отже в середині міста, то хіба мали час бути того дня на богослуженнях чи то в своїй парохіяльній церкві, чи навіть у св. Юрі. Та „Новому Часові“ не йде про справу, він мусів зайвий раз копнути Товариство, котрого I. дружина вибилася на добрі дві кляси понад усі українські спорт. дружини у Львові і має щораз більші симпатії серед громадянства. Якби „Нов. Часові“ залежало на самій справі, якби він не кермувався пустою демагогією, то повинен був у першу чергу напятнувати тих, що в дні нац. жалоби (29. м. м.), коли у всіх церквах, а також у св. Юрі, йшли відправи, влаштовували свої змагання. А тимчасом „Н. Час“ того не тільки не напятнував, а ще й помістив з тих змагань величезну рецензію! При кінці замітимо ще, що „Україна“ розіграла 1. ц. м. змагання з „Гасмонеєю“ також тому, аби доходом з них покрити свій давній довг в УКТОДІ, при чому зараз по змаганнях зложила в нашій Адміністрації ще й окремий даток на українських інвалідів. А найцікавіше в тій цілій справі те, що неперебірчиву кампанію на сторінках „Нов. Часу“ проти „України“ веде людина, що зломила була ще так недавно нац. фронт і була загально бойкотована. Тепер ця людина дає на сторінках „Нов. Часу“ лекції патріотизму та вчить націю, що добре, а що зле, що нам можна, а чого не можна. Справді: Difficile est satiram non scribere.

— **Нечуваний зріст безробіття серед українських працівників,** яке в останніх часах прибрало розміри страхітливої катастрофи, цілковита безвиглядність на якунебудь поправу загальної ситуації та замале зацікавлення українського громадянства справою безробіття, приневолили безробітних започаткувати акцію в справі боротьби з пошестю, яка загрожує істнуванню не лише теперішнього, але і будучого покоління. 24. м. м. відбулися ширші сходини львівських українських безробітних умових працівників, на яких вибрано Тимчасовий Комітет, який має допровадити до створення постійної установи, що мала би занятися систематичним поборюванням безробіття серед українських умових працівників та перевести реєстрацію всіх українських безробітних працівників, як у Львові так і в краю. В звязку з цим, підписаний Комітет взиває всіх українських працівникв, які ще не зареєструвалися дотепер в Нар. Орг. Українців м. Львова, щоби у власному зрозумілому інтересі негайно подали такі дані: 1) Імя і назвище. 2) Точна адреса. 3) Вік, стан, та кого має на удержанні. 4) Освіта загальна і фахова (з докладним поданням де і коли набута). 5) В яких установах чи підприємствах дотепер працював, в якому часі та в якому характері. 6) Відколи є без праці та чому (редукція, ліквідація установи і т. д.) чи може ще взагалі не мав праці. 7) В якій ділянці бажає найрадше тепер працювати. 8) Евентуальні зауваги. Комітет урядує щоденно в домівці Союзу Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА“ у Львові при вул. Коперника 26/I. від год. 10. до 12. — За Тимчасовий Комітет Безробітних: **Степан Глембоцький, Степан Капустяк.**

—**Спіртний монополь захитаний.** Тому що доходи зі спіртного монополю заєдно спадають, заноситься на видержавлення цього монополю і введення вільної торговлі спіртом. Зачувати теж про плян заведення акцизної системи на спірт.

— **Вибори до міської ради в Тернополі.** Зачувати, що вибори до міської ради в Тернополі визначено на 10. грудня ц. р. У звязку з тим поділено місто на округи й обводи, однак цей поділ покищо невідомий. Головою виборчої комісії є віцепрезидент окружного суду д-р Вандриховський.

— **Директорів трамваю і газівні** потрібує Львів. У звязку з невідновленням контракту з директором Барвічем львівський магістрат розписав конкурс на посаду директора львівських трамваїв. Одночасно розписано конкурс на становище директора міської газівні, опорожнене інж. Жардецьким.

— **Загадочне вбивство свідомого хлопця.** Трагічна подія скоїлась у Воютичах, самбірського повіту. А саме двома вистрілами з кріса положив хтось на місці трупом молодого свідомого хлопця Петречка Михайла, в часі, коли він 1. листопада по повороті з церкви читав при відчиненім вікні газету. Стріли походили знадвору. В хаті сидів з покійним його брат Юліян, якому нічого не сталося. В похоронах покійного, які відбулися 3. листопада, взяла участь уся околична молодь, якій він був знаний зі своєї ідейности та патріотизму. Нераз сидів він і в самбірській вязниці. Слід згадати, що Воютичі є польсько-українським селом, а недавно заснували там „Стшельца“. У звязку з цим вбивством арештували брата покійного Юліяна, якого відставили до слідчого арешту в Самборі.

—**Львівська хроніка.** В Алеї Фоша кинулася під трамвай 32-літня Розалія Августин. Тяжко поранену забрали до шпиталю. — При вул. Листопада 4. уже пятий раз із черги старалася втруїти з причини нервового розстрою манікуристка Ст. Баранська. Її забрали до шпиталю.— На вул. Сонішній впав у канал ем. вязничний сторож Василь Кубаш. Пораненого тяжко забрала рятункова стація до шпиталю.

— **Після вбивства на Знесінні.** Вбигий на основі приказу злодійського суду „дінтойри“ на Знесінні Едмунд Соколовський це 24-літній син секвестратора скарбового уряду у Львові. Скінчив він 6 гімназійних кляс. Далі не хотів учитися, а став приставати з підозрілими типами. Один робітник із Кривчич зізнав, що бачив, як Соколовського вело під руки якихсь двох людей. Поліція ствердила, що тими товаришами Соколовського були 19-літній Туркевич, син трамваєвика та 21-літній Сохацький, теж син трамваєвика. Далі поліція ствердила, що Соколовський вимантив від ватажка циганів значну суму грошей нібито на це, щоби передати їх циганові жінці, що сиділа у вязниці. За це Соколовського суд засудив на 6 місяців вязниці і тут заприязнився він з кишен. злодіями Туркевичем і Сохацьким, також гімназійними учениками. Соколовський грозив товаришам, що коли не даватимуть йому грошей, видасть їх поліції.

— **Краєва хроніка.** В Дрогобичі 38-літня Іта Ліберман відтяла свому нареченому, 46-літньому Мозесові Ерліхові ножем кусник носа, переконавшись, що він не думає з нею оженитись. — В Сокалі арештовано касієра місцевої щадниці, Михайла Козака, що допустився грошевих зловживань. — В Рівні пов. Калуш селянка Анна Худик задусила сина і повісила наслідком родинних невзгодин. — У Волчківцях пов. Снятин убив хтось 69-літного Миколу Онищака, що мешкав в самітній хаті. — Гурток комуністів, що сидять у стрийській тюрмі, хотів вчора, як у дні 16-их роковин більшовицької революції, уладити демонстрації. Вязнична сторожа та поліція зліквідували авантюру. — У Виленщині впав у вівторок перший сніг.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ-ФУНДАТОРИ Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ!

— **Чаплін у бандитів.** Поліція ствердила, що останніми часами найшли на Голівуд генгстери (бандити), які схоплювали фільмових акторів. М. і. схопили були відомого актора Чарлі Чапліна. Випустили його на волю, як одержали 2..000 дол. Загалом ця ватага схопила була 14 людей, переважно багатих акторів. Дістали від них по 500—15.000 дол.

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці жовтні ц. р. 92 катальогові числа приросту до ч. 24092 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 37, побутова старовина 1, історичні памятки 4, етнографія 57, рисунки 17, дереворити 9, репродукції більші 20, видівки 59, альбоми репродукцій 4, фотографії 146, монети 69, банкноти 28, медалі 4, жетони 3, печатки 20, фотокліші 10. Жертводавцями були пп.: о. Бугера, д-р Брігідер, Бойко О. і М., проф. Гайдучок С., Ґела С., інж. Дурбак П., Дурбак Т., дир. Дорошенко В., Дорош Р., ред. „Енциклопедії“, о. Каштанюк, проф. Котович А., учит. Кучер В., Качмарський, Крупа, Кудрик О., о. Карпинський П., д-р Левицький В., Луцький В., Липка О., проф. Лаврівський, д-р Масюкевич М. ред. „Нової Хати“, мгр. Ольхівський Б., д-р Полянський Ю., війт Перегівський С., Петрів Я., Пилипець Г., Ролявер Й., о. Садовський В. Д., упр. Сакаль О., д-р Січинський В., дир. Скопляк Я., Сташків В., Сурмач М., ред. Таранько М., Теодорович Я., Ткачівський С., Федак С., Цинкаловський О., Янушевич Л., інж. Яріш С. Управа Музею складає всім їм щиру подяку. Відвідувачів було 200, в тім три шкільні прогульки. — **Управа Музею НТШ.**

— **З Т-ва „Зоря“ у Львові.** Перші ширші сходини членів, сполучені з чайним вечором, відбудуться в неділю 12. ц. м. Сходини реміспичої молоді відбуваються щонеділі пополудні. Жіноча секція уладжує для своїх членів курси: трикотарства і жіночого та дітичого крою, а також лекції чужих мов. Зголошуватися щодня вечором у Т-ві „Зоря“, Львів, вул. Вірменська ч. 25.

З концертової салі.

ҐАСПАР КАССАДО.

У ієрархії віольончелістів легко зорієнтуватись: загально відомо, що на найвищому її щаблі стоїть Пабльо Казальс — одинокий, безконкуренційний, якого трудно підпорядкувати навіть категорії „найліпший“, тому, що він є таким самим феноменом між віольончелістами, як Тосканіні поміж дириґентами, чи яким був Бузоні між піяністами. Після Казальса йдуть безпосередньо рівній мірі Ґреґорій Пятіґорський (відомий у Львові з виступів в останніх роках) і Ґаспар Кассадо, якого почули ми вчора. Ні одному ні другому не дорівнюють такі знамениті віртуози як Майнарді, Марешаль, Фельдеші — чи навіть сам Фаєрман.

Кассадо виправдує всі суперлятиви про його мистецтво, що прийшли про нього з Заходу — тому не диво, що й між львівською публикою не було про нього суперечних думок, тільки беззастережене, загальне захоплення. Крім згаданого Пятіґорського, Львів не чув ще віольонґеліста, який так суперенно володів своїм інструментом. Важко сказати, чим Кассадо захоплює більше: чи могутнім, соковитим тоном, чи нечуваною солодкістю кантилени, чи найвищою віртуозністю техніки чи врешті своєю глибокою музикальністю. Не диво, що при них всіх прикметах, усі виконувані твори вийшли ідеально — і знову важко віддати першенство інтерпретації чи то концерту Бокеріні. Які геніяльні в ньому пробиски не тільки Бетовена але й сьогочасної італійської мельодики Респіґі! — чи суїти Баха, чи фантазіям Шумана чи врешті „дрібницями“ в роді „Менуета“ Падеревського чи „Мазурки“ Поппера. Після довгих літ відсутности знову появився на концертовій естраді акомпаніятор д-р Штайнберґер як рівнорядний партнер великого концертанта.

ант. руд.

Дописи.

СЯНІЧЧИНА.

Розвязання читальні „Просвіти“ в Сторожах Малих. Письмом з дня 30. жовтня ц. р. повідомило повітове староство в Сяноці Філію „Просвіти“ в тому місті, що Воєвідський Уряд у Львові своїм рішенням з дня 4. жовтня ц. р. ч. БП 62/197 Просвіта/33 розвязав читальню „Просвіти“ в Сторожах Малих, пов. Сянік, не подаючи ніяких причин. Відомо тільки, що двох виділових цієї читальні, а саме Максима Бакалика і Теодора Ганаса засудив у жовтні ц. р. суд присяглих за комуністичну діяльність, першого на 3 і пів, другого на півтора року вязниці, з позбавленням громадянських прав. Це мабуть і причина розвязання читальні.

СПОРТ.

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КУРС У СОКОЛІ-БАТЬКУ.

В неділю 12. листопада ц. р. розпочинає С.-Б. лещетарський курс і суху заправу, які відбуватимуться на площі С.-Б. Курс буде теоретичний і практичний. Записуватися можуть усі, члени й нечлени. Для нечленів обовязує вписове 1 зол., для членів безплатно. Зголошуватися на курс можна щоденно в домівці С.-Б., Львів, Руська 20, від год. 19—20. Курс вестиме д-р Іван Мриц.

ЧЕРНІВЦІ: ДОВБУШ — РОБІТНИКИ 2:0 (1:0).

Змагання за мистецтво Буковини, розіграні в неділю 5. ц. м. Українська дружина мала слабого суперника, тому вирішила гру у свою користь зовсім легко, хоч не в переконуючому стилі, бо не всі грачі Довбуша були на висоті. Ворота стріляли: у першій половині Довбуш Бугайлюк I (18. мін.), у другій половині Суховерський (.. мін.). Тому, що настав скоро вечір і було вже темно, суддя перервав змагання 10 мінут перед кінцем.

Табеля буковинської А-кляси по неділішніх змаганнях виглядає так: Ян (9 п.), Довбуш (7), ЧФР (6), Робітники (3), Макабі (2), Драгош Вода (1).

З ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

По неділішній катастрофальній програній Чорних з Гарбарнею та львівська дружина, хоч це покищо програна у змаганнях за вдержання в Лізі, не вдержиться мабуть у дальшій конкуренції і злетить до окружної Ліги. Зате Погонь, перемігши високо ЛКС, опинилася на першому місці в табелі. В найблизшу неділю відбудуться у Кракові останні в цьому сезоні змагання за мистецтво Ліги між Краковією і Рухом. Якщо переможе Рух, то здобуде мистецтво Польщі, якщо тільки ремісує, то мистецтво здобуде Погонь.

ЗА ВХІД ДО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

У рамках змагань за вхід до Окружної Ліги відбудуться в неділю 12. ц. м. стрічі: у Львові Погонь Б — Огніско, у Станиславові Ревера — II. Сокіл. Ті стрічі повинні би виявити, котра з тих 4 дружин запевнить собі Окр. Лігу.

ҐАКІВКА.

В мин. суботу відбулися загальні збори Львівського Окр. Союзу Ґаківки (ЛОЗҐЛ) при співучасти майже всіх клюбів (38 голосів). По звідомленнях — касове звідомлення зложив дир. Ор. Радловський — ухвалено абсолюторію управі і вибрано нову, при чому головою став знову п. Заґурський. Союзним капітаном вибрано п. Ст. Конашевича. В цьому сезоні львівська А-кляса буде складатися з 6 клюбів: 1) Погонь, 2) Чорні, 3) Дєхія, 4) Україна, 5) АЗС і 6) переможець з мечу Польонія-Єгуда. Б-кляса матиме дві групи.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ВІДЕНЬ: Адміра — Ґаковаг 2:0; В. А. Ц. — Ф. А. Ц. 3:1; Рапід — Вакер 6:3; Спортклюб — Вієнна 3:3, Лічн — Австрія 2:0; Він — Лібертас 3:1.

ПРАГА: Славія — Наход 5:2; Тепліцер — Спарта 0:0; Вікторія (Пільзно) — Вікторія Жіжков 5:1; Жіденіце — Богеміенс 5:1; Клядно — Чехіє Карлін 3:2.

БУДАПЕШТ: Гунґарія — Ференцварош 1:0; Будаї — Бочкай 2:2; Уйпешті — Кішпешті 3:1.

Нові книжки й журнали.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури. Рік IX. Ч. 11. Львів, листопад 1933. Зміст: В. Стоський: Оксана Литуринська; Льоґіка; Лист до Ами; Лаціон Сурмач: Як я вибирав „Міс Україну“; В. Л.: Історія одної шлюбної сукні; К. Дашкевичева: Ліжко спальні; О.: Як господаримо; Бібліографія; Ріжні вісти; Мішель Даве: Лямпа на східцях; Ілюстрації.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У вівторок у Львові на приватній біржі платили за доляра 5.82 зол.

Золото: доляри 9.05, 9.08; франки фр. 36.40, 36.60; дукати 83.40, 83.60; рублі 46.60, 47.40, корони 37.80, 38.00.

Срібло без змін.

У Варшаві у вівторок були такі курси: Льондон 28.32, 28.33, Париж 31.86, Берлін 212.50, Ціріх 172.57, Амстердам 359.35, Нюйорк кабель 5.77, Нюйорк чеки 5.76.

Акції.

Банк Польський 79 і три четверті.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни л. Підволочиська льоко Львів		
Жито одноціле	13.75—14.25	15.00—15.25
Жито збірне	13.25—13.50	14.50—14.75
Кукурудза кравна	27.50—28.00	
Гречка на мливо	18.00—19.00	
Висівки житні	7.00— 7.25	7.00— 7.25
Висівки пшен.		7.25— 8.00
Мак синій	53.00—58.00	
Мука пшен. люкс.		37.00—39.00
Мука пшен. 50 проц. „00“		35.00—37.00
Мука пшен. 60 проц. „0“		33.50—35.50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 7. XI.: масло зол. 2.90, молоко 23 сот., сметана 90 сот., яйця зол. 4.10—4.20 за копу. Тенденція на всі артикули сильна.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.